

Kiss Lajos-díj 2010. évi nyertesének, FARKAS TAMÁSNAK a munkásságát (773–4). – A 2009. évre vonatkozó olasz névtani bibliográfiai áttekintésben (779–801) szerepel FÁBIÁN ZSUZSANNÁNAK Anna Ferrari „Dizionario dei luoghi letterari immaginari” című munkájáról készített, a Névtani Értesítő 31. számában megjelent ismertetése (799).

FÁBIÁN ZSUZSANNA

ACTA ONOMASTICA 51. 1–2. (2010)

Főszerkesztő: MILAN HARVALÍK

Ústav pro jazyk český AV ČR, Praha. 1. 408 lap, 2. 638 lap

1. Az ismert cseh névtani folyóirat legújabb évfolyama a szokásostól eltérően 2 kötetben jelentette meg a tanulmányokat és a megszokott rovatokat. A 35 cseh nyelvű tanulmány mellett 2 angol nyelvűt is olvashatunk a kiadványokban.

2. Az első kötet **tanulmányai** többségében a mikrotoponimákat vizsgálják különféle nézőpontokból. – Szótári anyag: R. ŠRAMEK írásában egy 60-as években indult projektet és annak elméleti háttérét ismerteti, melynek középpontjában a cseh nyelvterület mikrotoponimáinak összegyűjtése állt (10–47), M. ŠÍPKOVÁ pedig a témához kapcsolódó szótári munka gyakorlati oldalát mutatja be a morvaországi és sziléziai mikrotoponimák elektronikus szótárának a példáján (48–78). L. ČIŽMÁROVÁ egyik tanulmánya ennek a szótárnak a munkálatait és háttérét ismerteti (79–93), míg a másik a munka során felmerülő problémákat mutatja be (94–105). S. SPINKOVÁ a szótár anyagából kiindulva az állattartással kapcsolatos mikrotoponimáknak jár utána (202–26). – Etimológia: P. PŘADKOVA tanulmányában a *čern-* 'fekete' és a *běl-/bíl-* 'fehér' névelemeket kutatja Morvaország és Szilézia mikrotoponimáiban (140–50). M. ČORNEJOVÁ a *hrad-/hrád-* 'kastély' szótóvet tartalmazó helyneveket vizsgálja (151–80), S. SPINKOVÁ pedig a *býk-* 'bika' szótóre visszavezethető mikrotoponimákat tekinti át (189–201). – Egyéb: Z. HLUBINKOVÁ a szilfa különböző megnevezéseit és azok elterjedését vizsgálja a Morvaországban és Sziléziában előforduló mikrotoponimákban (181–8), Z. KOMÁRKOVÁ pedig ugyanezen területek külterületi helynevekre vonatkozó ismereteit veti össze: M. IREINOVÁ Rosice lakóit kérdezte (247–68), H. KONEČNÁ Jemnice és Lhotice városában végzett felmérést e szempontból (269–98), a harmadik ehhez kapcsolódó tanulmányban pedig a szerzők az előző két írás eredményeit vetik össze (299–304). J. BALHAR tanulmánya az opavai régióban a II. világháború után politikai és gazdasági okokból a mikrotoponimák körében bekövetkező változási tendenciákat írja le (305–13). A kötet utolsó tanulmányában D. ŠLOSAR a morvaországi és sziléziai mikrotoponimákat elemzi formai szempontból (314–38).

Mutatvány, címszók. – A tanulmányokat az alapjukul szolgáló szótár részletesebb bemutatása követi, kiragadott példák alapján (339–83).

Recenziók. – A kötetet az M. ŠEKLI szlovén nyelvész helynévtani munkájáról írt cseh nyelvű recenzió zárja (384–96).

3. A második kötet 15 **tanulmánya** tematikailag jóval változatosabb képet mutat. – Elméleti témájú írások: Ž. DVOŘÁKOVÁ az irodalmi névadás kutatásának történetét mutatja be (447–52), illetve az *irodalmi név* terminussal kapcsolatos kérdéseket járja körül (453–65). L. GARANČOVSKÁ a márkanévek keletkezésének motivációs modelljeit mutatja be (470–96). L. OLIVOVÁ–NEZBEDOVÁ kiegészítést közöl V. ŠMLAUER korábbi, a mikrotoponimák rendszerét bemutató munkájához (515–6). MARTIN OLOŠTIAK a lexikai motivációval kapcsolatos névtani kérdéseket tárgyalja (517–30). – Személynevek: a papradi nem hivatalos jelenkori személynévhasználat egy aspektusát vizsgálja M. KAZÍK (504–14), P. ROŽMBERSKÝ pedig a német eredetű cseh beceneveket mutatja be (542–6). – Egyéb: Z. ABRAMOWICZ tollából egy angol nyelvű tanulmányt olvashatunk az utcanévek változásairól Északkelet-Lengyelországban (417–28). J. DAVID tanulmánya a *Baťa* családnévre visszavezethető helyneveket ismerteti (429–36), míg R. DITTMANN a helynevek régi bibliafordításokban betöltött szerepéről ír (437–46). Ž. DVOŘÁKOVÁ a *Ždánidla* hegycsúcs nevének értelmezési lehetőségeit tekinti át tanulmányában (466–9). L. KALOUSKOVÁ a prágai cseh és német utcanéveket veti össze (497–509), J. PANÁČEK pedig az 1946–1991 közti, Ralsko területén megtalálható falneveket vizsgálja (531–41).

Szakdolgozatokból és szemináriumi munkákból. – M. LUŽICKÁ hegynevekkel foglalkozik Džban, Křivoklátská vrchovina és Hořovická pahorkatina területéről (573–80), M. WIŚNIEWKI Amerika cseh elnevezéseit vizsgálja a 16. századtól (597–605). Két tanulmány a személyneveket választotta témájául: Z. ONDRÁŠOVÁ, P. ŠRUBAŘOVÁ és J. DAVID a cseh személynévrendszer változásainak tendenciáiról (581–91), L. VAŠKOVÁ pedig a jégkorongozók ragadványneveiről ír (591–6).

Recenziók. – Az egy-egy cseh és német mű ismertetése mellett két magyar névtani kiadvány ismertetését is olvashatjuk: Farkas–F. Lánicz szerk. „Régi magyar családnevek névvégmutató szótára XIV–XVII. század”, Farkas–István szerk. „A családnév-változtatások történeti időben, térben, társadalomban” (606–15).

Krónika. – M. NOVÁKOVÁ a 2010-ben elhunyt Lumír Klimeš munkásságát méltatja, M. MAJTÁN pedig Vincent Blanárt köszönti 90. születésnapja alkalmából (616–20).

Figyelő. – A Figyelő első felében névtani híreket és rövid ismertetéseket olvashatunk, a kötet zárásaként pedig E. NOVOTNÁ a GEOBIBLINE adatbázist mutatja be (621–8).

KLEIN LAURA

ONOMASTICA 54. (2010)

Főszerkesztő: ALEKSANDRA CIEŚLIKOWA
Komitet Językoznawstwa Polskiej Akademii Nauk,
Instytut Języka Polskiego PAN, Krakow. 354 lap

1. A Lengyel Tudományos Akadémia Krakkóban megjelenő névtani folyóiratának 2010-es száma az 1979-ben elhunyt Witold Taszyckinek állít emléket bevezetőjében. A kötet 15 tanulmányt, valamint 20 ismertetőt tartalmaz.